

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету»
Предметна (циклова) комісія викладачів педагогіки, психології,
методик дошкільного виховання та фізичної культури

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

методичні рекомендації щодо організації та проведення практики

для здобувачів фахової передвищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
ОПС «фаховий молодший бакалавр»

Мукачево 2025

Розглянуто та рекомендовано до друку методичною радою Відокремленого структурного підрозділу «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету» (протокол №1 від 25 серпня 2025 р.)

Розглянуто та схвалено на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури Відокремленого структурного підрозділу «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету» (протокол №1 від 25 серпня 2025 р.)

Укладач:

Дмитро ГРЕГІРЧАК – кандидат політичних наук, завідувач навчально-виробничої практики ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету», викладач суспільних дисциплін, «спеціаліст вищої категорії», «викладач-методист».

Рецензент:

Тетяна ТЕЛИЧКО – доктор філософії, викладач психолого-педагогічних дисциплін, «спеціаліст вищої категорії».

Переддипломна практика: методичні рекомендації щодо організації та проведення практики для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (ОПС «фаховий молодший бакалавр») / укладачі: Д. Грегірчак. Мукачєво: ВСП «ГПФК МДУ», 2025. 39 с. (1,55 авт. арк.)

Навчально-методичне видання містить рекомендації щодо організації та проведення переддипломної практики для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта. Розкрито мету, завдання, програму, критерії оцінювання, рекомендації до виконання завдань практики, вимоги до звітної документації, рекомендовані джерела інформації, а також зразки документації.

Адресовано здобувачам фахової передвищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (ОПС «фаховий молодший бакалавр»), педагогам-практикам.

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	5
1.1. Опис практики	5
1.2. Мета, програмні компетентності та результати практики	6
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	12
2.1. Рекомендації щодо організації практики	12
2.2. Рекомендації щодо змісту практики	15
2.3. Форми контролю та критерії оцінювання результатів проходження практики	18
2.4. Вимоги до звітної документації	20
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	22
ДОДАТКИ	29

ПЕРЕДМОВА

У системі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у педагогічних коледжах фахової передвищої освіти важлива роль належить практиці.

Практика здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету» є однією із форм організації освітнього процесу та обов'язковою складовою освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, яка спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

Посилення ролі практичної підготовки є на сьогодні одним із основних завдань при складанні та коригуванні освітніх програм всіх рівнів підготовки, оскільки саме наявність практичного досвіду роботи в реальних умовах є однією із головних передумов успішного працевлаштування.

Важливою ланкою в контексті сучасної підготовки закладів дошкільної освіти є переддипломна практика, яка проводиться на базі закладів дошкільної освіти з якими укладено угоди про проведення практики здобувачів освіти ВСП «ГПФК МДУ».

Переддипломна практика сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань у виробничих умовах, формуванню умінь застосовувати знання в процесі вирішення педагогічних завдань в умовах реального навчально-виховного процесу закладів дошкільної освіти. Виховувати любов до педагогічної професії, розвивати ініціативність і творчість, стимулювати прагнення до удосконалення системи дошкільної освіти, формувати вміння проводити елементи наукових досліджень для виконання кваліфікаційної роботи.

**РОЗДІЛ 1.
ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

1.2. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика практики
<p>Кількість кредитів ECTS – 6,0</p> <p>Модулів – 1</p> <p>Змістових модулів – 3</p> <p>Загальна кількість годин – 180 год.</p>	<p style="text-align: center;">Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка</p>	<p>Денна форма навчання</p> <hr/> <p>Практична підготовка</p>
<p>Кількість тижнів – 4</p>	<p style="text-align: center;">Спеціальність 012 Дошкільна освіта</p>	<p>Рік підготовки: 4-й</p> <p>Семестр: 8-й</p> <p>Практичні: 120 год.</p> <p>Самостійна робота: 60 год.</p>
	<p style="text-align: center;">Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр</p>	<p style="text-align: center;">Вид контролю: диференційований залік</p>

1.2. Мета, програмні компетентності та результати практики

Програма переддипломної практики укладена відповідно до ОПП «Дошкільна освіта», наскрізної програми практики для здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (ОПС «фаховий молодший бакалавр») та спрямована на виконання вимог Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка ОПС «фаховий молодший бакалавр».

Метою практики є оволодіння здобувачами освіти уміннями, навичками самостійної освітньої роботи в закладі дошкільної освіти на посаді вихователя, а також визначення рівня їх готовності до фахової діяльності.

Завдання практики:

- ознайомити здобувачів фахової передвищої освіти з умовами діяльності, матеріально-технічним, навчальним та методичним забезпеченням освітнього процесу закладу дошкільної освіти;
- ознайомити із специфічними особливостями професійної діяльності в закладі дошкільної освіти;
- ознайомити з системою планування освітнього процесу закладу дошкільної освіти, вихователів тощо;
- поглибити, закріпити теоретичні знання, практичні уміння і навички, навчити творчо використовувати їх в освітній роботі у закладах дошкільної освіти;
- формувати індивідуальний стиль використання інноваційних підходів в освітній діяльності;
- удосконалити вміння і навички здобувачів освіти застосовувати психолого-педагогічні знання з дитячої психології, педагогіки дошкільної та фахових методик в освітній роботі з дітьми дошкільного віку;
- формувати вміння застосовувати знання при виконанні педагогічних завдань в умовах реального освітнього процесу закладу дошкільної освіти, використовувати засоби сучасних інформаційних та комунікативних технологій;
- вчити здобувачів освіти організовувати освітній процес у відповідності із сучасними інноваціями психолого-педагогічних наук, технологіями реалізації основних напрямів розвитку дітей дошкільного віку, забезпечуючи його результативність;
- формувати у здобувачів освіти систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій вихователя закладу дошкільної освіти: планувати освітній процес, ставити мету, цілеспрямовано відбирати засоби, методи і прийоми організаційних форм роботи; складати конспекти різних

форм роботи з дітьми; прогнозувати результати освітнього впливу;

- формувати у здобувачів освіти організувати педагогічне спілкування з вихованцями на основі особистісно орієнтованих освітніх технологій, на демократичних та гуманістичних засадах;

- формувати у здобувачів освіти вміння застосовувати різноманітні методи, спрямовані на творче виконання завдань всебічного розвитку і виховання дітей у сучасних умовах;

- формувати у здобувачів освіти вміння керувати різними видами життєдіяльності дітей дошкільного віку, будуючи взаємини з дошкільниками на основі взаєморозуміння і партнерства;

- формувати у здобувачів освіти вміння проводити психолого-педагогічне спостереження за дітьми дошкільного віку, складати психолого-педагогічну характеристику дитини;

- формувати у здобувачів освіти вміння добирати методи, засоби, прийоми ефективної організації освітнього процесу, фізкультурно-оздоровчих заходів;

- розвивати у здобувачів освіти відповідальне ставлення до безпеки життєдіяльності дитини, виховувати турботливе ставлення до її розвитку і здоров'я;

- вдосконалювати вміння здобувачів освіти аналізувати власну педагогічну діяльність, самостійно знаходити шляхи її покращення, визначати завдання самоосвіти;

- розвивати вміння здобувачів освіти організувати різні форми роботи з родинами вихованців, залучати батьків до проведення спільних педагогічних заходів, надавати консультативно-методичну допомогу сім'ям у вихованні дітей, забезпечувати єдність підходів і виховних впливів на дитину з боку родини і закладу освіти;

- розвивати дослідницькі вміння та навички здобувачів освіти;

- формувати методологічну культуру здобувачів освіти щодо здійснення педагогічного дослідження;

- формувати професійно-педагогічну спрямованість здобувачів освіти, виховувати стійкі інтереси до професії, розвивати потреби в поглибленні і вдосконаленні професійних навичок і вмінь.

У результаті проходження практики здобувачі освіти повинні **знати**:

- особливості професійної діяльності в закладі дошкільної освіти;

- систему планування освітнього процесу закладу дошкільної освіти, вихователя тощо;

- специфіку організації і проведення освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти;

- педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми;

– традиційні та інноваційні технології організації і проведення освітньої роботи вихователя закладу дошкільної освіти;

– вікові та психолого-педагогічні особливості розвитку дітей дошкільного віку та специфіку розвитку дітей з особливими освітніми потребами;

вміти:

– організовувати і проводити освітню діяльність в закладі дошкільної освіти;

– використовувати інноваційні підходи в освітній діяльності;

– забезпечувати організацію освітнього процесу з урахуванням принципів дошкільної освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу;

– проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності;

– застосовувати різні методи, прийоми, способи включення дітей в активну пізнавальну діяльність;

– керувати пізнавальною діяльністю дітей відповідно до їх вікових та індивідуальних особливостей;

– спостерігати за освітнім процесом в групах дошкільного віку, аналізувати роботу вихователя і свою власну та добирати відповідно до рівня розвитку дітей методики і технології навчання та виховання;

– визначати мету навчання і виховання дітей, планувати форми та зміст роботи, цілеспрямовано добирати методи і прийоми організації освітнього процесу в групах дошкільного віку;

– встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами;

– діагностувати рівні розвитку дітей дошкільного віку, сформованості психічних процесів, різних видів діяльності;

– самостійно проводити розвивальну і виховну роботу враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості;

– налагоджувати взаємодію з родинами для забезпечення єдиних підходів до розвитку та виховання дітей дошкільного віку, проводити різні форми роботи з батьками;

– здійснювати психолого-педагогічне дослідження особливостей розвитку дитини дошкільного віку, визначати рівень розвитку, складати психолого-педагогічну характеристику дитини.

– планувати та організовувати методичну роботу в закладі дошкільної освіти;

– усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі;

– здійснювати освітню діяльність на засадах академічної доброчесності.

Проходження практики забезпечить формування у здобувачів освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

ІК 1 Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7 Здійснення безпечної діяльності.

ЗК8 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні компетентності:

СК1 Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК2 Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК3 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в довіллі, навичок орієнтування на сталий розвиток.

СК4 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок.

СК5 Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК6 Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК8 Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК10 Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

СК11 Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК12 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Програмні результати навчання:

РН1 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

РН2 Планувати та організувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

PH3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

PH4 Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

PH5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

PH6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм

PH7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

PH8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

PH9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організувати їх відповідно до освітніх програм

PH10 Організувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

PH11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

PH12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

PH13 Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності

PH14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

PH15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти

PH16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН17 Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур.

РН18 Організувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

2.1.Рекомендації щодо організації практики

Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Проводиться вона згідно з навчальним планом зі здобувачами освіти IV курсу у VIII навчальному семестрі протягом чотирьох тижнів.

Практика проводиться на базах практики, які відповідають програмним вимогам практики і з якими укладено угоди про проведення практики здобувачів освіти ВСП «ГПФК МДУ». Керівник (директор) бази практики забезпечує необхідні умови для успішного проведення практики і здійснює загальне керівництво нею. Керують практикою здобувачів освіти викладачі коледжу, та вихователі від баз практики.

У перші два дні практики здобувачі освіти ознайомлюються з умовами діяльності закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, матеріальним забезпеченням освітнього процесу. Вони спостерігають та аналізують педагогічну діяльність вихователя-наставника, вивчають систему планування освітньої роботи в закладі, в групі, ознайомлюються з досвідом роботи вихователів, передовим досвідом педагогічного колективу.

Протягом практики здобувачі освіти проводять заняття, форми організації життєдіяльності дітей дошкільного віку, виготовляють необхідний дидактичний матеріал, наочні посібники. Практиканти організують роботу з батьками дітей (індивідуальні та групові консультації, тематичні виставки і батьківські збори); проводять експериментально-дослідну роботу згідно з темою курсової роботи).

Контроль за практичною підготовкою здобувачів освіти у закладі дошкільної освіти здійснюють вихователі-наставники. В таблиці обліку здобувачів освіти вони виставляють оцінки за проведені види роботи. Загальне керівництво практикою здійснює директор закладу дошкільної освіти, який забезпечує необхідні умови, контролює роботу педагогічних працівників з практикантами, відвідує вибірково заняття здобувачів освіти.

Керівництво практикою здобувачів освіти

Керівництво практикою здійснюють завідувач навчально-виробничої практики, керівник практики від предметної (циклової) комісії (методист практики), закріплений за підгрупою здобувачів освіти, та керівник практики від бази практики (вихователь групи раннього віку).

Завідувач навчально-виробничої практики:

- контролює укладання угод про проведення практики здобувачів освіти;
- готує проекти угод про проведення практики здобувачів освіти;
- готує проекти наказів про організацію практики здобувачів освіти;
- активізує, контролює, бере участь у розробці програм практик;
- готує необхідну документацію для проходження практики (журнали обліку практики, направлення тощо);
- здійснює розподіл здобувачів освіти на практику з урахуванням можливостей баз практики;
- планує та організовує настановчі та звітні конференції з практики;
- контролює та проводить інструктаж з техніки безпеки, цивільного захисту, охорони праці та про порядок проходження практики до початку практики;
- проводить наради з керівниками практик;
- контролює види і строки проведення практики, визначені навчальними робочими планами підготовки здобувачів освіти певної спеціальності;
- здійснює контроль за виконанням програм практики, своєчасним складанням заліків із практики, за веденням звітно-облікової документації з практики;
- аналізує звітну документацію за результатами практики та готує підсумковий звіт про її проведення за навчальний рік.

Керівники практики від предметної (циклової) комісії:

- розробляють програми практики на основі наскрізної програми практики, навчального плану;
- складать графіки проведення та розробляють плани практики;
- розробляють методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості проведення практики здобувачів освіти;
- беруть участь у проведенні всіх організаційних заходів перед початком практики;

- під час настановчих конференцій проводять інструктажі з техніки безпеки, цивільного захисту, охорони праці та порядку проходження практики;

- здійснюють ознайомлення здобувачів освіти з необхідною документацією (програмою практики, щоденником практики, методичними рекомендаціями тощо);

- повідомляють здобувачів освіти про систему звітності і критерії оцінювання результатів практики;

- відслідковують своєчасне прибуття здобувачів освіти на базу практики;

- закріплюють практикантів за робочими місцями;

- у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечують високу якість її проходження згідно з програмою;

- здійснюють контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

- своєчасно ведуть записи в журналі обліку практики;

- контролюють виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;

- перевіряють та оцінюють результати проходження практики здобувачами освіти;

- подають завідувачу навчально-виробничої практики письмовий звіт про проведення практики за формою:

1. Умови проходження практики.

2. Види занять та режимних процесів, які були проведені здобувачами.

3. Вияв у здобувачів освіти самостійності та творчого підходу до організації та проведення режимних процесів та занять.

4. Володіння здобувачами освіти методикою використання ІКТ та наочних посібників під час проведення режимних процесів та занять.

5. Знання здобувачами освіти вікових та індивідуальних особливостей дітей та їх врахування під час проведення освітньої діяльності.

6. Вміння здобувачів освіти працювати з дитячим колективом.

7. Вміння підбирати та застосовувати методи науково-педагогічних досліджень для вивчення дитячого колективу та психолого-педагогічних особливостей окремих дітей, складання на основі отриманих результатів психолого-педагогічної характеристики.

8. Вміння здобувачів освіти вести спостереження та аналізувати режимні процеси та заняття.

9. Систематичне відвідування здобувачами освіти практики, ведення щоденника практики.

10. Правильне оформлення та своєчасна здача здобувачами освіти звітної документації.

Керівник практики від бази практики:

- організовує практику згідно з програмою практики;
- проведе інструктаж з охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та цивільного захисту;
- забезпечує ефективність проходження практики здобувачами освіти;
- забезпечує і контролює дотримання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку.

Здобувачі освіти під час проходження практики зобов'язані:

- брати участь у настановчій конференції із питань організації практики;
- до початку практики одержати від керівника практики від коледжу направлення, методичні матеріали та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- пройти інструктаж з техніки безпеки, охорони праці та цивільного захисту до початку практики;
- своєчасно пройти медогляд;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити й суворо дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та внутрішнього розпорядку на базі практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- після закінчення практики своєчасно подати звітну документацію і захистити результати практики;
- здобувачі освіти не допускаються до проведення заняття, іншого виду діяльності без конспекту, сценарію тощо, завізованого вихователем або викладачем-керівником практики від коледжу.

2.2. Рекомендації щодо змісту практики

Змістовий модуль 1. Організаційно-інформаційний

Участь в настановчій конференції. Ознайомлення із змістом та завданнями практики. Проходження інструктажу з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту.

Змістовий модуль 2. Змістовий

Самостійному проведенню освітнього процесу в групі передують ознайомлення практиканта із ЗДО, організацією його роботи. Практика розпочинається із бесіди здобувача освіти з керівником дошкільної установи, у ході якої практиканти отримують загальні відомості про заклад дошкільної освіти (його тип, вид, контингент

вихованців, основні напрями освітньої роботи з дітьми, пріоритетні завдання, на розв'язання яких спрямована робота закладу), дізнаються, на основі якої програми здійснюється навчання і виховання дошкільнят та які форми планування навчально-виховної роботи прийняті в дошкільному закладі. Директор ЗДО проводить також – інструктаж здобувача освіти щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку.

На *підготовчому етапі*, в перші дні перебування в ЗДО, практикант спостерігає та аналізує роботу вихователя, готується до самостійної роботи на посаді вихователя: складає календарний план освітньої роботи на період практики. Кожен здобувач освіти готується до проведення психолого-педагогічного спостереження по темі курсової роботи. На кінець підготовчого періоду здобувач освіти завершує складання індивідуального плану проходження педагогічної практики, затверджують його у методиста.

Особливу увагу слід звернути на своєрідність організації педагогічного процесу в тій віковій групі, в якій здобувач освіти проходить переддипломну практику: комплектування групи, організацію навчально-розвивального середовища групових приміщень, стиль педагогічного спілкування вихователя-наставника, розподіл обов'язків між персоналом групи тощо. Доцільно проаналізувати перспективні та календарні плани роботи групи за 1-2 місяці, що передують початку практики, зорієнтуватися у змісті програми для відповідної вікової групи.

Спостерігаючи педагогічний процес, практикант ознайомлюється також із методичним та дидактичним забезпеченням освітнього процесу: аналізує наявні в групі ігрові матеріали, наочні дидактичні посібники, технічні засоби навчання та дидактичний матеріал, що зберігається у методичному кабінеті ЗДО, а також можливі умови їх використання у подальшій діяльності під час педагогічної практики.

В цей період у дошкільному закладі можуть також бути організовані показові заняття з різних розділів програми дошкільного навчального закладу та різних типів: комплексні, комбіновані, тематичні, інтегровані заняття; заняття фронтальні, групові, індивідуальні; вечори розваг, тематичні свята та ін. (всього 4-5 видів педагогічної діяльності). У спостереженні, проведенні, організації та обговоренні показових заходів беруть участь всі студенти підгрупи. Результати спостережень практиканти фіксують у щоденнику практики.

У період самостійного виконання обов'язків вихователя здобувач освіти організовує педагогічний процес у відповідності з перспективними та календарними планом, складеними вихователем. Здобувач освіти

самостійно працює на посаді вихователя в першу і другу половину дня, здійснює всебічний розвиток та виховання дітей, добираючи для цього конкретний зміст роботи і засоби педагогічного впливу. Особливу увагу приділяє проведенню загартовуючих процедур (повітряні і сонячні ванни, ходьба босоніж, обтирання, обливання водою) та інших фізкультурно-оздоровчих заходів (заняття з фізкультури, рухливі ігри, пішохідні переходи, спортивні розваги, дні здоров'я тощо).

Враховуючи потреби дітей і специфіку навчально-виховних завдань, організовує предметно-ігрове середовище групи, створює умови для самостійної дитячої діяльності (ігрової, трудової, художньої, пізнавальної); створює і підтримує у групі психологічно-комфортний клімат, забезпечує охорону здоров'я дітей.

У кінці робочої зміни практикант обговорює свою діяльність з вихователем-наставником, отримує консультації щодо наступного робочого дня. Проведену самостійно роботу практикант фіксує в щоденник практики..

Готуючись до занять та інших форм роботи з дітьми, здобувач освіти удосконалює навички роботи з методичною літературою, дидактичними матеріалами, наочними посібниками, учиться аналізувати отриману інформацію, адаптувати її до рівня розвитку дітей своєї групи. Під час проведення роботи з дітьми практикант приділяє значну увагу налагодженню з вихованцями таких взаємин, що забезпечують емоційно-позитивну атмосферу педагогічного спілкування, прагне виявити свій інтерес, доброзичливе ставлення до дітей, любов до них, розвиває вміння слухати дітей, розмовляти з ними, бути уважним до їхніх потреб. Важливо також навчатись враховувати типологічні та індивідуальні особливості дітей, здійснювати індивідуально-диференційований підхід у навчанні та вихованні дошкільнят.

В цей період здобувач освіти проводить психолого-педагогічне спостереження за дітьми, обробляє зібраний емпіричний матеріал та складає психолого-педагогічну характеристику на дитину; проводить роботу з батьками: бесіди, консультації з різних питань виховання дітей, залучає батьків до участі у святах, розвагах, екскурсіях та інших формах роботи з дітьми.

До початку переддипломної практики кожен здобувач освіти має завершити теоретичне вивчення обраної теми курсової роботи, обґрунтувати актуальність, сформулювати об'єкт, предмет дослідження, його мету та завдання, зробити певне припущення щодо педагогічних умов розв'язання поставленої у дослідженні мети, розробити методику констатувального та пошукового етапів експериментального дослідження теми.

За період переддипломної практики кожен здобувач освіти повинен здійснити експериментальне дослідження. Важливо не лише зібрати емпіричні відомості, а й проаналізувати їх, зробити відповідні висновки та узагальнення. За наявності відповідних умов за період переддипломної практики можуть бути також проведені окремі етапи формувального експерименту. В іншому разі здобувач освіти повинен розробити методiku проведення формувального експерименту. В цей період здобувач освіти проводить психолого-педагогічне спостереження за дітьми, обробляє зібраний матеріал під час проведення експериментально-дослідницької роботи.

За потреби ЗДО практикант виконує окремі доручення методичного характеру: працює над поповненням обладнання методичного кабінету, бере участь у методичній роботі закладу, виступає перед вихователями з доповідями, повідомленнями. Виконання завдань цього змістового модуля коротко фіксується у щоденнику практики в той період, коли відповідні види роботи проводились.

Змістовий модуль 3. Підсумковий

Написання звіту. Оформлення звітної документації практики. Презентація результатів проходження практики на звітній конференції.

2.3. Форми контролю та критерії оцінювання результатів проходження практики

Поточний контроль за якістю виконання завдань, передбачених програмою практики здійснюється керівниками практики постійно впродовж усього терміну проходження практики у формі порад, консультацій, пояснень тощо. Перевірка дає можливість з'ясувати, якими професійними якостями оволодів кожен здобувач освіти, виявити недоліки та окреслити шляхи їх подолання. Від бази практики здійснюється поточний контроль відвідування здобувачем освіти закладу дошкільної освіти та оцінювання його щоденної роботи в таблиці оцінок практиканта у щоденнику практики. Адміністрація закладу дошкільної освіти може здійснювати епізодичний контроль відвідування та якості роботи здобувача освіти шляхом спостереження та аналізу його діяльності. Важливою формою контролю також є самоконтроль.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності здобувачів освіти протягом конкретного періоду. Підсумком практики є захист результатів виконання програми практики у формі диференційованого заліку. Підсумкова оцінка за результатами проходження практики визначається на основі середньозваженого балу, що складається із суми оцінок за виконання програми практики, які виставлені керівником

практики від бази практики, керівником практики від коледжу та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики. Оцінювання кожного виду діяльності здобувачів освіти проводиться за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Загальна підсумкова оцінка за практику виставляється у відомості обліку успішності та індивідуальному навчальному плані здобувача освіти за двома шкалами оцінювання: національною і шкалою ECTS.

Розподіл вагових коефіцієнтів при оцінюванні практики

Оцінка керівника практики від бази практики	Оцінка керівника практики від коледжу	Захист практики (диференційований залік)
оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,2$	$k_2 = 0,6$	$k_3 = 0,2$
$\sum k_i = 1$		

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів освіти

Оцінка	Рівень компетентності
«відмінно» 90-100 (A)	Здобувач освіти своєчасно подав звітну документацію про переддипломну практику керівнику практики від коледжу; всі розділи звіту відповідають вимогам робочої програми практики; звіт оформлено акуратно, з дотриманням діючих правил; звіт здано та захищено в термін; при захисті звіту на питання дана повна, чітка і глибоко аргументована відповідь; не було порушень трудової дисципліни по місцю проходження практики; характеристика керівника практики від закладу дошкільної освіти на здобувача освіти-практиканта – позитивна; оцінка керівника практики від бази практики – «відмінно».
«добре» 82-89 (B) 75-81 (C)	Здобувач освіти своєчасно подав звітну документацію керівнику практики від коледжу, але деякі матеріали не відповідають вимогам оформлення звітної документації; всі розділи звіту відповідають вимогам робочої програми з переддипломної практики; звіт оформлено акуратно, з дотриманням діючих правил, але є декілька не грубих помилок; звіт здано та захищено в термін; при захисті звіту на питання дана повна, чітка, але не досить обґрунтована відповідь; не було порушень трудової дисципліни по місцю проходження практики; характеристика керівника практики від закладу загальної середньої освіти на

	здобувача освіти-практиканта – позитивна; оцінка керівника практики від бази практики – «відмінно» або «добре».
«задовільно» 69-74 (D) 60-68 (E)	Здобувач освіти своєчасно, але не в повному обсязі подав звітну документацію; не всі розділи звіту відповідають вимогам робочої програми з переддипломної практики; звіт оформлено не акуратно, є декілька грубих помилок; звіт захищено не в термін; при захисті звіту на питання дана не чітка відповідь; не було порушень трудової дисципліни по місцю проходження практики; оцінка керівника практики від бази практики – «задовільно» або «добре».
«незадовільно» 35-59 (FX) 1-34 (F)	Здобувач освіти несвоєчасно або не в повному обсязі подав звітну документацію керівнику практики від коледжу; розділи звіту не відповідають вимогам робочої програми з переддипломної практики; звіт оформлено не акуратно, без дотримання діючих правил; звіт здано та захищено не в термін; при захисті здобувач освіти не відповідав на питання; були порушення трудової дисципліни по місцю проходження практики; характеристика керівника практики від закладу дошкільної освіти на практиканта – негативна; оцінка керівника практики від бази практики – «незадовільно».

2.4. Вимоги до звітної документації

Після завершення практики здобувач освіти зобов'язаний надати керівнику практики від коледжу такий перелік **звітної документації**:

1. Щоденник практики, в якому подана характеристика з оцінкою переддипломної практики від ЗДО.
2. Звіт про виконання програми переддипломної практики.
3. Щоденник спостереження за роботою вихователя.
4. Щоденник конспектів занять та режимних процесів.
5. Конспекти залікових занять з фотозвіттом.
6. Матеріали роботи з батьками.
7. Завдання дослідницького характеру (діагностичні матеріали роботи з дітьми; психолого-педагогічна характеристика дитячого колективу тощо)
8. Додатки (супровідні матеріали, фотографії, відеозаписи занять).

Вимоги до оформлення звіту про проходження практики

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем освіти програми практики, мати висновки і пропозиції та ін. Звіт повинен містити такі елементи:

1. Мету і завдання практики, які стояли перед практикантом.
2. В якому ЗДО, в якій групі, термін проходження практики.
3. Аналіз освітнього середовища ЗДО.
4. Аналіз досвіду вихователя ЗДО в різних видах та формах педагогічної діяльності
5. Самоаналіз самостійно проведеної освітньої діяльності.
6. Аналіз методичної роботи ЗДО (*аналіз проблемної теми, над якою працює вихователь-наставник, досвіду роботи інших вихователів; аналіз власної участі у методичній роботі ЗДО*).
7. Зміст та аналіз роботи з батьками.
8. Аналіз науково-дослідницької діяльності у період проходження практики (*виконання індивідуальних науково-практичних завдань відповідно до теми курсової роботи; проведення експериментального дослідження з теми курсової роботи; підготовка наукової статті чи тез доповіді*).
9. Сформовані компетентності
10. Труднощі (теоретичного та практичного характеру), які виникали у здобувача освіти за час проходження практики.
11. Висновки (*Чого, на вашу думку, вам вдалося досягти та від чого отримали професійне задоволення під час практики? Яким інноваційним педагогічним технологіям Ви надавали перевагу? Чому? У чому полягали основні труднощі під час виконання завдань практики? Які у Вас виникали труднощі під час проведення освітньої діяльності? Які труднощі виникали у роботі з дітьми, батьками?*)
12. Пропозиції щодо вдосконалення організації і проведення практики (*Що б Ви хотіли змінити в організації та проведення переддипломної практики в подальшому?*)

У кінці звіту ставиться дата, підписи здобувача освіти і керівника практики від коледжу.

Технічне оформлення звіту

1. Орієнтовний обсяг – 5-6 друкованих аркушів (без обліку додатків).
2. Друкований текст на аркушах формату А4, набраного у редакторі MS Word.
3. Поля: ліве – 3,0 см; праве – 1,5 см; верхнє – 2,0 см; нижнє – 2,0 см.
4. Гарнітура: Times New Roman 14 пт.
5. Інтервал між рядками – «1,5».
6. Текст набирається без переносів, на всю ширину сторінки
7. Сторінки звіту повинні бути пронумеровані.

Звітну документацію здобувачі освіти здають керівникові практики від коледжу в триденний термін після завершення практики.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові джерела

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
3. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033729-21#Text>

Основна література

1. Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / за заг. ред. О. В. Низковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
2. Березіна О.М. «Грайллик» Програма з організації театралізованої діяльності в дошкільному навчальному закладі. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 56 с.
3. Беленька Г. В., Науменко Т. С., Половіна О. А. Дошкільникам про світ природи: старший дошкільний вік: навч.-метод. посіб. Київ: Генеза, 2013. 112 с.
4. Березовська Л. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 252 с.
5. Богуш А. Методична робота в закладах дошкільної освіти. Одеса : Видавець Букаєв Вадим. Вікторович, 2022. 200 с.
6. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник. Київ: Вища школа, 2007. 542 с.
7. Богуш А. М., Гавриш Н., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних закладах. Підручник для студентів у вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. Київ: Слово, 2010. 304 с.
8. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика ознайомлення дітей з дозвіллям у дошкільному закладі. Підручник для ВНЗ. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 408 с.
9. Богуш А. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 376 с.
10. Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.

11. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Волинська, З. В. Огороднійчук та ін. 2-ге видання. Київ : Каравела, 2007. 399 с.
12. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 128 с.
13. Грама Н. Г. Сенсорний розвиток дітей раннього віку: теорія і практика: монографія. Одеса, 2018. 239 с.
14. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Бельська, О.Л. Богиніч, В.М. Вертугіна та ін.; наук. ред. Г.В. Бельська ; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. Київ: Київ, ун- т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
15. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2013. 448 с.
16. Дорошенко Т. М., Мацько В. В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень: навч. посіб. Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. 96 с.
17. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 424 с.
18. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку: парціальна програма. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2021. 48 с.
19. Калуська Л. В. Дивокрай. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільних закладів. Книга перша. Тернопіль : Мандрівець, 2004. 320 с.
20. Комісарик М., Чуйко Г. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник. Чернівці: Книхи-XXI, 2013. 484 с.
21. Кошель В. М. Сенсорне виховання дітей раннього віку: навч.-метод. посіб. для вихователів дітей дошкільного віку, студентів спеціальності «Дошкільна освіта» та батьків. Чернівці: ФОП Балакін аО.В., 2019. 160 с.
22. Максимова О.О. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022 . 175 с.
23. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку : навч.-метод. посібник / авт.-упор. Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк, І. Л. Пукас. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 268 с.
24. Пісоцька Л.М. Виховання у різновікових групах закладу дошкільної освіти: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 241 с.

25. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2019. 352 с.
26. Рібцун О. Г., Рібцун Ю. В. Малювання крок за кроком: посіб. для використання в дошк. навч. закл.. Київ: Літера ЛТД, 2011. 63 с.
27. Скрипник Н. Методична робота в дошкільній освіті : навчально - методичний посібник. Умань : Візаві, 2019. 108 с.
28. Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. Київ: «Слово», 2010. 376 с
29. Томенко О. А., Старченко А. Ю. Фізкультурна освіта старших дошкільнят: інноваційна технологія: монографія. Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. 154 с.
30. Формування творчої особистості у дітей старшого дошкільного віку в різних видах діяльності : монографія / О. С. Трифонова, Т. М. Степанова, Т. А. Лісовська та ін. / За заг. ред. д. пед. н., проф. О. С. Трифонові. 2-ге вид., випр. Миколаїв, 2021. 248 с.

Допоміжна література

1. Барищук Г.С. Прислухайтесь, як говорить ваша дитина. Альбом обстеження мовлення дітей: Посібник логопеда. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 48 с.
2. Бочелюк О. І., Романюк Т. В. Організація освітнього процесу в різновіковій групі дошкільного навчального закладу. Харків: «Ранок», 2015. 192 с.
3. Богініч О. Л. Фізичне виховання дітей дошкільного віку засобами гри: навч. посіб. Київ: НПУ, 2007. 140 с.
4. Богуш А. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 376 с.
5. Богуш А. М. Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: підручник / А. М. Богуш. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Видавничий дім “Слово”, 2008. – 440 с.
6. Богуш А.М. Готуємо руку дитини до письма / А. М. Богуш. – 3-ге вид., зі змін. і доповн./ Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 108 с.
7. Буркіна Н., Чорноморець В. Дошкільний заклад очима батьків: за результатами моніторингового дослідження. *Дошкільне виховання*. 2009. № 10. С. 3.
8. Бузова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.
9. Васько А. М. Ейдетика для дошкільнят: програма розвитку пізнавальної активності дошкільників методами ейдетики. *Обдарована дитина*. 2013. № 4. С. 51–59.

10. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 128 с.
11. Володіна В.С. Альбом з розвитку мовлення: Говоримо правильно. Київ: ТОВ «Перо», 2012. 96 с.
12. Вольська О.В. Граємося в казку: конспекти комплексних занять. Старший вік. Харків: Видавництво «Ранок», 2018. 144с.
13. Гавриш Н. В., Лінник О. О. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навч.-метод. посіб. Київ: Альма-Матер, 2007. 495 с.
14. Гавриш Н. Ігрові технології у роботі з дорослими. *Дошкільне виховання*. 2004. №5. С.7-9. 23
15. Грицкова Ю. В. Педагогічна практика у закладах дошкільної освіти: програма та методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня четвертого року навчання. Харків: Монограф, 2019. 88 с.
16. Гурова Н. Інтерактивні технології формування професійних компетенцій. Керівник і керівництво: Інноваційні підходи / упоряд. Л. Галіцина. Київ: Шкільний світ, 2011. С. 85–93.
17. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Ранній вік. Харків: «Ранок», 2012. 96 с.
18. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Молодший дошкільний вік. 4-й рік життя. Харків: «Ранок», 2012. 112 с.
19. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Молодший дошкільний вік. 5-й рік життя. Харків: «Ранок», 2012. 128 с.
20. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Старший дошкільний вік. Харків: «Ранок», 2012. 142 с.
21. Долина О., Низовська О. Батьки в дошкільному закладі: споживачі та гості чи партнери-однодумці. *Дошкільне виховання*. 2007. № 1. С. 6–8.
22. Дяченко А., Мидловець Л. Вправні пальчики: Дидактично-розвивальна гра для дітей середньої і старшої груп. *Дошкільне виховання*. 2011. № 4. С.36-38.
23. Еманова Л. Відкриваємо свій ляльковий театр. *Дошкільне виховання*. 2009. №12. С. 22-24.
24. Жадан Р., Григоренко Г. Економічна освіта дітей старшого дошкільного віку (перспективно-календарне планування занять з економіки). Запоріжжя: РОВ «ЛПКС» ЛТД, 2012. 116 с.

25. Зайцева Т.Ю. Діяльність дошкільного навчального закладу в режимі інноваційного розвитку: посібник на допомогу працівникам дошкільних навчальних закладів. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 328 с.
26. Зайцева Л. Пізнаємо довкілля разом. *Дошкільне виховання*. 2012. № 8. С. 16-19.
27. Ігротека вихователя ДНЗ. Система розвивальних ігор для дітей 4-5-ти років. Середня група: посібник. Харків. 2017. 144 с
28. Калуська Р. Родинне сонце коло. Методичний poradник для роботи з батьками. Тернопіль : Мандрівець, 2006. 140 с.
29. Калуська Л. В. Дивокрай. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільних закладів. Тернопіль : Мандрівець, 2004. 256 с.
30. Карасьова К.В., Піроженко Т.О. Ігровий простір дитини. Київ : Шкільний світ, 2011. 128 с.
31. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформативно методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу / упор.: Н. Майор, Ю. Манилюк, О. Тимофєєва. Тернопіль, 2010. 168 с.
32. Крутій К. Концепція постійного контролю за якістю дошкільної освіти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2009. № 3. С. 4-6.
33. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально - методичний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2015. 352 с.
34. Лохвицька Л. В., Андрющенко Т. К. Дошкільникам про основи здоров'я: навч.-метод. посіб. 2-ге вид., оновл. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 192 с.
35. Максимова О.О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку (теоретико - методичні засади): навчально - методичний посібник. Житомир: Вид - во ЖДУ ім. І Франка, 2015. 213 с.
36. Максимова О.О. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: навчальний посібник. Житомир : Вид - во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 175 с.
37. Малярчук А. Я. Обстеження мовлення дітей: дидактичний матеріал. Київ: Літера ЛТД, 2003. 104 с.
38. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2-х до 7- ми років «Дитина» / Паук.кер Г.В. Беленька, О.А.Половіна, І.В Кондратець; авт..колектив. : Г.В. Беленька, В.М. Вертутіпа, К.І.Волинець та ін. К.ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. 568 с.
39. Методична робота в ДНЗ / упоряд.: Семізорова В. В. Київ: Шкільний світ, 2016. 247 с.

40. Методичний кабінет у дитячому садку / упоряд. Т. Вороніна. Київ: Шкільний світ, 2008. 128 с.
41. На допомогу вихователю-методисту / упор. Т. Вороніна. Київ: Шкільний світ, 2009. 128 с.
42. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / упор. А.П. Бурова. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.
43. Організація режимних процесів у ДНЗ / Упор. Кірсанова І.Ф. Х.: Вид. група «Основа», 2010. 175 с.
44. Піроженко Т. О. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільника. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 152 с.
45. Піроженко Т. О. Особистість дошкільника: перспективи розвитку: навч.- метод. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 136 с.
46. Плохій З. П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури (теоретичні та методичні аспекти): монографія. Київ: Персонал, 2010. 319 с.
47. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-ге видання, перероблене. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
48. Рібцун О. Г., Рібцун Ю. В. Малювання крок за кроком: посіб. для використання в дошк. навч. закл. Київ: Літера ЛТД, 2011. 63 с.
49. Розгорнутий календарний план. Друга молодша група. Осінь / Уклад. С. М. Ванжа, Н. В. Куриленко, Я. В. Черевашенко, Т. О. Федюшина. Харків : «Ранок», 2017. 160 с.
50. Розгорнутий календарний план. Друга молодша група. Зима / уклад. С. М. Ванжа, Н. В. Куриленко, Я. В. Черевашенко, Т. О. Федюшина, О. Ф. Драчова. Харків: «Ранок», 2017. 192 с.
51. Розгорнутий календарний план. Середня група. Осінь / уклад. С. М. Ванжа, О. В. Моспан, Т. А. Сітало, Н. Б. Цибулько. Харків: «Ранок», 2017. 256 с.
52. Розгорнутий календарний план. Середня група. Зима / уклад. С. М. Ванжа, О. В. Моспан, Т. А. Сітало, Н. Б. Цибулько, Н. М. Лазюк. Харків: «Ранок», 2017. 263 с.
53. Розгорнутий календарний план. Середня група. Весна / уклад. С. М. Ванжа, О. В. Моспан, Т. А. Сітало, Н. Б. Цибулько, Н. М. Лазюк. Харків: «Ранок», 2017. 296 с.
54. Розгорнутий календарний план. Старша група. Осінь / уклад. С. М. Ванжа, Т. В. Власова, О. В. Моспан, Т. І. Ожимова. Харків: «Ранок», 2017. 320 с.
55. Розгорнутий календарний план. Старша група. Зима / уклад. С. М. Ванжа, Т. В. Власова, Н. М. Лазюк, О. В. Моспан, Т. І. Ожимова. Харків: «Ранок», 2017. 320 с.
56. Розгорнутий календарний план. Старша група. Весна / уклад. С. М. Ванжа, Т. В. Власова, Н. М. Лазюк, О. В. Моспан, Т. І. Ожимова. Харків: «Ранок», 2017. 328 с.

57. Романюк І. А. Плануємо вивчення стану організації життєдіяльності дітей. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 5. С. 56–61.
58. Романюк І. А. Особливості проведення тематичного контролю. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 6. С. 63–68.
59. Романюк І. А. Фронтальний та підсумковий контроль у системі внутрішнього контролю. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 8. С. 66–69.
60. Седунова А. Розвиваємо мовлення у грі. *Дошкільне виховання*. 2011. № 9. С. 31-33.
61. Скарбничка ігор і віршованої мозаїки для дітей раннього та дошкільного віку: навч.-метод, посібник / упоряд.: Г.І. Тванюк та ін.; за ред. Г.І. Іванюк. Київ: Сім кольорів, 2009. 240 с.
62. Смольникова Г.В. Різновікова група в ДНЗ: навч.посіб. Київ: Шкільний світ, 2015. 120 с.
63. Соботович Є. Ф. Критерії оцінювання мовленнєвого розвитку дитини (у його лексичній ланці) на різних вікових етапах. *Дефектологія*. 2003. № 2. С. 2-7.
64. Терещенко, О. Родинні збори в дитячому садку. *Дошкільне виховання*. 2007. № 2. С. 18-20.
65. Федорова М.А. Теорія та методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку: навч. п осібник. Житомир : Вид-во ФОП Левковець, 2018. 155 с.
66. Шевчук А. Дні мистецтва в дитсадку. *Дошкільне виховання*. 2008. № 2. С. 20-21.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського. URL: <http://dnrb.gov.ua/ua/>
3. Перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання рекомендованого МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna->
4. Примірний перелік ігрового та освітньо-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 19 грудня 2017 року № 1633). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalnodidaktichno-obladnannya>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Щоденник спостереження за роботою вихователя

№ з/п	Дата	Зміст роботи	
		Спостереження за організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня	
		<i>Ранковий прийом</i> (бесіда з батьками)	Аналіз роботи
		<i>Ранок</i>	
		Спостереження або бесіда з дітьми	
		<i>Дидактична гра</i>	
		Творчі ігри дітей	
		Трудові доручення	
		Індивідуальна робота	
		<i>Ранкова гімнастика</i>	
		<i>Заняття 1.</i>	
		<i>Мета:</i>	
<i>Хід спостереження</i>			

	<i>Заняття 2.</i>	
	<i>Мета:</i>	
	<i>Хід спостереження</i>	
	<i>Прогулянка</i>	
	Спостереження	
	Пошуково-дослідницька діяльність	
	Дидактична гра	
	Рухливі ігри	
	Трудові доручення	
	Індивідуальна робота	
	Самостійна діяльність дітей	

№ з/п	Дата	Зміст роботи
		Тема: Спостереження за організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня
		Аналіз роботи
		<i>Гімнастика пробудження</i>
		<i>Загартування</i>
		<i>Гігієнічні процедури</i>
		<i>Самостійна ігрова (художня) діяльність дітей (гурткова робота)</i>
		<i>Підготовка до полуденку.</i>
		<i>Полуденок.</i>
		<i>Підготовка до прогулянки.</i>
		<i>Прогулянка</i>
		Спостереження
		Пошуково-дослідницька діяльність
		Дидактична гра
		Рухливі ігри
		Трудові доручення (колективна праця)
		Індивідуальна робота
		Самостійна ігрова діяльність дітей
		<i>Вечір</i>
		Ігрова діяльність (творчі ігри, дидактичні)

		Індивідуальна робота	
		Трудові доручення	
		Читання художньої літератури (показ театру)	
		Робота з батьками	

Орієнтовний розподіл часу на процеси життєдіяльності дітей

Процеси	Години доби
Ранкова зустріч дітей, ігри, самостійна діяльність за вибором дітей, індивідуальне спілкування, гімнастика	
Підготовка до сніданку, сніданок	
Ігри, організація різних видів діяльності дітей за освітніми лініями БКДО, підготовка до занять, заняття	
Підготовка до прогулянки, прогулянка, індивідуальні заняття, самостійна діяльність за вибором дітей, повернення з прогулянки	
Підготовка до обіду, обід	
Підготовка до сну, денний сон	
Поступовий підйом, гімнастика після сну, оздоровчі заходи	
Полуденок. Ігри, самостійна діяльність дітей, індивідуальні (спільні заняття), гурткова робота	
Підготовка до прогулянки, прогулянка, повернення з прогулянки	
Підготовка до вечері, вечеря	
Ігри, самостійна діяльність за вибором дітей, бесіди вихователя з батьками, повернення дітей додому	

Розклад організованої діяльності дітей

ПОНЕДІЛОК	
I половина дня	
II половина дня	
ВІВТОРОК	
I половина дня	
II половина дня	
СЕРЕДА	
I половина дня	
II половина дня	
ЧЕТВЕР	
I половина дня	
II половина дня	
П'ЯТНИЦЯ	
I половина дня	
II половина дня	

Схема конспекту заняття

Тема заняття

Мета (програмовий зміст заняття)

Обладнання (матеріал, необхідний для заняття)

Організація обстановки на занятті: указати, як буде розміщено у групі демонстраційний та роздавальний матеріал, фізкультурне обладнання, атрибути до гри тощо; розташування столів, розміщення дітей за ними, інші важливі деталі обстановки.

Попередня робота з дітьми: перерахувати всі форми роботи в щоденному житті, які готують дітей до сприймання матеріалу на занятті.

Хід заняття:

1. *Вступна частина* (початок заняття): детально описати методичні прийоми та зміст роботи, спрямовані на організацію переходу дітей від ігрової чи побутової діяльності до навчання, зосередження уваги дітей та зацікавлення їх змістом заняття.

2. *Основна частина:* детально розкрити послідовність проведення всіх видів навчальної діяльності дітей на занятті, навести зміст розповідей та пояснень, запитань до дітей, описати ігрові прийоми, вправи, усі форми практичної діяльності дітей на занятті та прийоми керівництва діяльністю дітей.

3. *Заклучна частина* (підсумок заняття): описати методичні прийоми підведення підсумків заняття, навести зміст заключної розповіді вихователя.

Використані джерела: указати посібники, методичні розробки, хрестоматії, інші джерела, якою користувалися під час підготовки та проведення заняття.

Правила оформлення щоденника практики

1. Записи в щоденнику практики ведуться кожного дня. Щоденник заповнюється акуратно, записи ведуться одним кольором, розбірливим почерком, виправлення не допускаються. Правильність оформлення щоденника перевіряється та підписується безпосередньо керівником практики від фахового коледжу.

2. У щоденнику повинні бути вказані прізвища, ім'я, по батькові керівників практики, всі підписи та печатки бази практики, дата прибуття і вибуття здобувача освіти-практиканта (друга сторінка щоденника).

3. У розділі «Календарний графік проведення практики» зазначаються виконані та оцінені фахові завдання, що передбачені робочою програмою практики.

4. У розділі «Робочі записи під час практики» ведуться записи щодо проведення роботи за кожний день практики. Дата першого запису у щоденнику повинна співпадати з першим днем практики, дата останнього запису співпадає з останнім днем практики.

5. За правильність і грамотність оформлення щоденника відповідальність несе здобувач освіти-практикант.

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

**ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
з переддипломної практики**

здобувачки фахової передвищої освіти **IV курсу, групи ____**
спеціальності **012 Дошкільна освіта**
освітньо-професійного ступеня **«фаховий молодший бакалавр»**
дошкільного відділення

Прізвище, ім'я, по батькові

Місце проходження практики: _____

Термін практики: _____

Керівник практики від бази практики: _____

Керівник практики від коледжу: _____

Мукачево 20____

Зразок титульної сторінки звіту

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗВІТ

про виконання програми переддипломної практики

здобувачки фахової передвищої освіти **IV курсу, групи ____**
спеціальності **012 Дошкільна освіта**
освітньо-професійного ступеня **«фаховий молодший бакалавр»**
дошкільного відділення

Прізвище, ім'я, по батькові

Місце проходження практики: _____

Термін практики: _____

Мукачево 20____

Навчально-методичне видання

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

методичні рекомендації щодо організації та проведення практики

для здобувачів фахової передвищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
ОПС «фаховий молодший бакалавр»

Укладач:
Дмитро ГРЕГІРЧАК

Тираж 10 пр.